

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інститут гідротехнічного будівництва та цивільної інженерії
Кафедра машинобудування

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ОК24 ЕКОНОМІКА НА ТРАНСПОРТІ

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	27	Транспорт
Спеціальність	275	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
Освітня програма	Транспортні технології (на автомобільному транспорті)	
Обсяг дисципліни	4,5 кредитів ECTS (135 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	Курсова робота	
Форми семестрового контролю	Іспит	

Викладач: Мінакова Світлана Михайлівна, д.е.н., проф., професор кафедри машинобудування, Smmnkiv@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни у студента буде **СФОРМОВАНА СИСТЕМА ЗНАНЬ ЩОДО ВІДНОСИН В СЕРЕДИНІ ТЕХНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ СФЕРИ ТРАНСПОРТНОГО**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, НАБУТТЯ НАВИЧОК ПЛАНУВАННЯ, ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ІНВЕСТУВАННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВЕЗЕНЬ І УПРАВЛІННЯ НА АВТОТРАНСПОРТНОМУ ВИРОБНИЦТВІ.

Передумовами для вивчення дисципліни «Економіка на транспорті» є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами:

- «Транспортні засоби»;
- «Вантажні перевезення»;
- «Пасажирські перевезення»;
- «Підприємницька діяльність»;
- «Транспортне право»;
- «Транспортний менеджмент».

Метою дисципліни є формування системи наукових знань та практичних навичок і вмінь, що дозволяють структурувати і вирішувати економічні проблеми; ознайомлення здобувачів вищої освіти з методиками підвищення ефективності виробничо господарської діяльності транспортних підприємств, які спрямовані на створення конкурентних переваг підприємств на ринку транспортних послуг.

Основні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ФК6. Здатність організувати взаємодію видів транспорту.

ФК12. Здатність організувати міжнародні перевезення.

ФК15. Здатність організувати транспортно-експедиторське обслуговування вантажів.

ФК18. Знання та розуміння основ документообігу, сертифікації та ліцензування на автомобільному

транспорті.

Програмні результати навчання:

ПРН2. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортної галузі та технологій.

ПРН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому, для професійної діяльності, рівні.

ПРН22. Організувати міжнародні перевезення. Застосовувати методи оформлення митної документації. Використання методів митного контролю.

ПРН25. Використовувати методи організації транспортно-експедиторського обслуговування різних видів сполучення.

ПРН28. Демонструвати знання та пояснювати основні вимоги сертифікації та ліцензування на автомобільному транспорті, вміти оформляти необхідну транспортну документацію.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назви тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1, 2, 3, 4, 5	Тема 1. Транспорт як сфера матеріального виробництва Тема 2. Виробничі ресурси автотранспортного підприємства Тема 3. Основні фонди автотранспортного підприємства	10	6+4	–	12
6, 7, 8	Тема 4. Оборотні фонди автотранспортного підприємства Тема 5. Трудові ресурси автотранспортного підприємства	6	6	–	12
9, 10,11	Тема 6. Витрати підприємства	6	4	–	12
12, 13	Тема 7. Особливості ціноутворення на ринку транспортних послуг. Транспортні тарифи	4	4	–	10
14, 15	Тема 8. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання.	4	6	–	10

№ з/п	Назви тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
16, 17	Тема 9. Організація управління транспортними бізнес-процесами. Облік на транспорті. Тема 10. Інноваційно-інвестиційна діяльність та сучасні моделі розвитку транспортних підприємств	4	4	–	11
	Всього	34	34		67

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «іспиту» за навчальною дисципліною «Економіка на транспорті» складає 60 та 100 балів відповідно, і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю			
Курсова робота	1	60	100
Практичні роботи (виконання та захист)	4	12	20
Аудиторна контрольна робота	1	12	20
Тестові завдання	1	12	20
Контроль знань:			
Підсумковий (семестровий) контроль знань – іспит	1	24	40
Разом	60	100	

З дисципліни передбачено виконання курсової роботи.

Курсова робота є індивідуальним завданням проектно конструкторського характеру, який має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань студентів з навчальної дисципліни, а й застосування їх при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, електронно-обчислювальною технікою, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології.

Індивідуальні завдання наведені в методичних вказівках до виконання курсового проекту [3]. Допускається комплексне виконання курсового проекту декількома студентами за індивідуальною тематикою.

Керівник складає завдання на курсову роботу, здійснює її поточне керівництво. Поточне керівництво курсовою роботою включає систематичні консультації з метою надання організаційної й науково-методичної допомоги студенту, контроль за виконанням роботи у встановлений термін, перевірку змісту й оформлення завершеної роботи (презентації).

Два рази за семестр проводяться експрес контроль знань – **стандартизовані тести** (20 тестових питань), наприклад:

1. Компонент системи-це:

- a) частина системи, що має властивості системи і має власну підціль;
- b) межу членування системи з точки зору аспекту розгляду;
- c) засіб досягнення мети;
- d) сукупність однорідних елементів системи.

2. Якого виду структури систем не існує

- a) з довільними зв'язками;
- b) горизонтальною;
- c) змішаної;
- d) матричної.

3. Обмеження системи свободи елементів визначають поняттям

- a) критерій;
- b) мета;
- c) зв'язок;
- d) страта.

Підсумковий контроль знань проводиться у вигляді письмового іспиту. Завдання іспиту складається з трьох теоретичних питань по тематиці навчальної дисципліни.

Перелік питань до іспиту:

- 1. Загальна характеристика підприємств.
- 2. Основні положення закону України «Про підприємства».
- 3. Структура управління підприємством.
- 4. Зовнішнє середовище господарювання.
- 5. Поняття про ресурси.
- 6. Класифікація персоналу.

7. Структура персоналу.
8. Облік та оцінка трудового потенціалу підприємства.
9. Методика визначення чисельності окремих категорій персоналу.
10. Продуктивність праці: сутність, показники та методи її вимірювання.
11. Фактори зміни і зростання продуктивності праці.
12. Шляхи підвищення продуктивності праці на підприємстві.
13. Поняття, склад і структура основних засобів.
14. Облік і оцінка основних засобів.
15. Спрацювання та амортизація основних засобів.
16. Методи нарахування амортизації.
17. Відтворення основних засобів.
18. Джерела фінансування основних засобів.
19. Ремонт, модернізація та заміна основних засобів.
20. Показники технологічного стану основних засобів.
21. Показники ефективності використання основних засобів дів.
22. Показники фізичного стану та оновлення основних засобів.
23. Виробнича потужність підприємства.
24. Шляхи поліпшення використання основних засобів.
25. Поняття оборотних засобів.
26. Склад, структура оборотних засобів.
27. Визначення, складові елементи оборотних засобів.
28. Нормування та обчислення оборотних засобів підприємств
29. Відтворення оборотних засобів.
30. Джерела формування оборотних засобів.
31. Показники використання оборотних засобів.
32. Шляхи прискорення оборотності оборотних засобів.
33. Поняття і види нематеріальних ресурсів.
34. Нематеріальні активи підприємства і їх характеристика.
35. Реалізація права власності на нематеріальні ресурси.
36. Оцінка і амортизація нематеріальних активів.
37. Поняття системи оплати праці.
38. Державне регулювання оплати праці.
39. Організація оплати праці на підприємстві.
40. Форми та системи оплати праці на підприємстві.
41. Мотивація трудової діяльності та її вплив на результативність роботи підприємства.
42. Оцінка виробничо-господарської діяльності підприємства.
43. Виробнича потужність підприємства та її види.
44. Розрахунок величини виробничої потужності.

45. Підвищення ефективності використання виробничої потужності.
46. Поняття та показники виробничої програми підприємства.
47. Нормативна база формування виробничої програми.
48. Підвищення ефективності виробництва.
49. Якість продукції та показники її оцінювання.
50. Методи оцінювання конкурентоспроможності продукції підприємства.
51. Поняття, склад та класифікація одноразових витрат.
52. Структура капітальних вкладень.
53. Методи визначення необхідного обсягу капітальних вкладень.
54. Шляхи найефективнішого використання одноразових витрат.
55. Загальна характеристика витрат підприємства.
56. Поняття, склад і види собівартості продукції.
57. Класифікація витрат.
58. Структура собівартості за економічними елементами.
59. Структура собівартості за статтями калькуляції.
60. Методи калькулювання собівартості продукції.
61. Способи розподілу непрямих затрат при калькулюванні.
62. Показники собівартості продукції.
63. Вплив факторів на зниження собівартості продукції.
64. Шляхи зниження поточних витрат на підприємстві.
65. Класифікація і види цін. 24. Формування доходу підприємств.
66. Механізм формування прибутку.
67. Механізм розподілу прибутку.
68. Розрахунки показників рентабельності.
69. Суть та значення ефективності діяльності підприємства.
70. Вимірювання ефективності діяльності підприємства.
71. Резерви та шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства.
72. Характеристика інвестиційної діяльності.
73. Оцінка інвестиційних проектів.
74. Шляхи найефективнішого використання одноразових витрат.
75. Поняття інноваційної діяльності підприємства.
76. Класифікація інновацій.

Рекомендовані джерела інформації

1. Колосок В. М. Економіка транспортних підприємств : навч. посіб. / В. М. Колосок, Я. О. Ходова; за заг. ред. В. М. Колосок. – Маріуполь : ПДТУ, 2017. – 187 с.
2. Основи економіки транспорту. Підручник. Щелкунов В. І., Кулаєв

Ю. Ф., Зайончик Л. Г., Загорулько В. М. та ін. (2011, 392с.)

3. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2017. – 632 с.

Додаткова література:

4. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Заголовок з екрану.

5. Закон України «Про інноваційну діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

6. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/pro_prioritetni_napryami_innovatsijnoi_diyal_nosti_v_ukraini.htm. – Заголовок з екрану.